
Informacje Biblioteki Głównej Politechniki Warszawskiej

Nr 1

luty 2003

Rada Biblioteczna

W dniu 16. 01. 03r odbyło się posiedzenie Rady Bibliotecznej.

Porządek obrad:

1. Otwarcie posiedzenia i słowo wstępne Prorektora ds. Nauki prof. dr hab. Piotra Wolańskiego.
2. Wybory przewodniczącego, zastępców i sekretarza Rady.
3. Informacje dyrekcji Biblioteki Głównej o kierunkach działalności w roku 2003.
4. Sprawy personalne:
 - awans na stanowisko starszego kustosza dyplomowanego mgr Anny Tonakiewicz
 - awans na stanowisko starszego bibliotekarza mgr Anny Ignaczak i mgr Jacka Trojanowskiego.
5. Zaopiniowanie wniosków o przyznanie odznaczeń państwowych.
6. Zaopiniowanie wniosków o przyznanie nagrody zespołowej JM Rektora.
7. Sprawy wniesione i wolne wnioski.

W posiedzeniu Rady uczestniczył Prorektor ds. Nauki Piotr Wolański.

Prorektor prof. Piotr Wolański w swoim wystąpieniu zapewnił Dyrekcję Biblioteki Głównej, że Władze Uczelni doceniając rolę bibliotek w systemie naukowym i dydaktycznym szkoły wyższej będą wspierać tę działalność.

W wyniku tajnego głosowania wybrano Prezydium Rady w składzie:

- prof. Andrzej Biń - przewodniczący
- prof. Sławomir Tumański - wiceprzewodniczący
- mgr Grażyna Kiwała - wiceprzewodnicząca
- Teresa Sawicka - sekretarz.

Dyrektor Elżbieta Dudzińska, w swoim wystąpieniu, przedstawiła zamierzenia Dyrekcji Biblioteki na rok 2003.

W 2003 roku zaplanowano rozszerzenie działalności promocyjnej. Podczas spotkań z pracownikami naukowymi, doktorantami i dyplomantami kolejnych Wydziałów PW będzie prezentowana działalność Biblioteki Głównej i możliwości, jakie daje dostęp do najnowszych źródeł informacji. W ścisłej współpracy z promotorami i pracownikami naukowymi odpowiednich wydziałów planowane jest zorganizowanie szkolenia

z informacji naukowej dla dyplomantów i doktorantów. Rozmowy na ten temat zostały już przeprowadzone z prof. Markiem Marczewskim z Wydziału Chemicznego oraz z przedstawicielami Wydziału Elektroniki i Technik Informatycznych.

Oddział Gromadzenia Książek i Zbiorów Specjalnych Biblioteki Głównej będzie kontynuował współpracę z bibliotekami wydziałowymi w zakresie gromadzenia podręczników oraz inspirował działania przyczyniające się do wypracowania wspólnej polityki gromadzenia zbiorów.

Dyrekcja przyjmuje założenie, że w ciągu 2003 system komputerowy ALEPH będzie wdrażany w kolejnych bibliotekach wydziałowych. Obecnie trwają prace przy konwersji katalogów dwu bibliotek wydziałowych - Wydziału Inżynierii Środowiska i Wydziału Mechanicznego Energetyki i Lotnictwa. Dyrekcja Biblioteki Głównej oczekuje, że kolejne wydziały wyasygnują środki na zakup licencji systemu komputerowego ALEPH i zbiory tych bibliotek zostaną włączone do systemu. Takie działania pozwolą na stworzenie centralnego katalogu bibliotek Politechniki Warszawskiej dostępnego w internecie oraz zintegrowanie systemu wypożyczeń.

Zastępca dyrektora ds. Informatyzacji dr Grzegorz Płoszajski poinformował o pracach wykonanych i podejmowanych przez Ośrodek Informatyzacji Biblioteki Głównej. Na stronie domowej Biblioteki Głównej link: bazy i czasopisma elektroniczne został wzbogacony o dwa zestawienia ułatwiające dostęp do poszukiwanych informacji:

- "Zestawienie czasopism elektronicznych" - to wykaz wszystkich tytułów czasopism elektronicznych udostępnianych w wersji pełnotekstowej poprzez różne konsorcja i wydawców.
- "Reprezentacja dziedzin wiedzy w bazach danych i czasopismach elektronicznych" - służy pomocą przy poszukiwaniach tematycznych.

W sieci komputerowej PW dostępna jest wersja testowa systemu MetaLib/SFX, który umożliwia jednocześnie wyszukiwanie oraz dostęp do informacji naukowych w niejednorodnym środowisku katalogów bibliotecznych i elektronicznych baz danych, a także poszukiwania kontekstowe oparte na odsyłaczach do literatury (SFX). Zakupienie tej bazy zależy od stopnia wykorzystania przez użytkowników - pracowników naukowych i studentów PW.

Na posiedzeniu Rady w dniu 16. 01. 03r odbyły się głosowania w sprawach personalnych.

W wyniku tajnego głosowania Rada Biblioteczna poparła przygotowane przez dyrekcję wnioski o awanse wymienione wyżej oraz o przyznanie odznaczeń państwowych pracownikom Biblioteki Głównej dla:

- mgr Sławomira Połotnickiego - Złoty Krzyż Zasługi.
- mgr Agaty Wietechy - Srebrny Krzyż Zasługi.
- mgr Małgorzaty Wornbard - Srebrny Krzyż Zasługi.
- mgr Hanny Zdunek - Brązowy Krzyż Zasługi.
- mgr Ireny Żukowskiej - Brązowy Krzyż Zasługi.

Dyrektor Biblioteki Głównej Elżbieta Dudzińska zgłosiła wniosek o przyznanie nagrody zespołowej JM Rektora Politechniki Warszawskiej za przygotowanie i organizację konferencji „Współpraca bibliotek szkół wyższych w zakresie obsługi użytkowników” dla:

- prof. dr hab. Andrzeja Binia
- mgr Grażyny Kiwały
- prof. dr hab. Andrzeja Makowskiego
- mgr Elżbiety Mroczek
- dr inż. Grzegorza Płoszajskiego
- prof. nzw. dr hab. Jacka Przygodzkiego
- mgr Agnieszki Smoderek
- mgr Jacka Trojanowskiego
- mgr Agaty Wietechy
- mgr Jana Zaleskiego

Prof. Andrzej Biń wystąpił z wnioskiem, aby zespół osób proponowanych do nagrody JM Rektora ograniczyć tylko do grupy pracowników Biblioteki Głównej, natomiast profesorowie Andrzej Biń, Andrzej Makowski, Jacek Przygodzki z satysfakcją przyjmą podziękowanie w formie dyplomów. Osoby zainteresowane odniosły się z aprobatą do przedstawionego wniosku.

W wyniku tajnego Rada Biblioteczna poparła wniosek o nagrodę zespołowa JM Rektora PW.

(T.S.)

Materiały konferencyjne

POLITECHNIKA WARSZAWSKA

Pismo okólne
Rektora Politechniki Warszawskiej
z dnia 16.01.2003 r.

w sprawie przekazywania materiałów i informacji konferencyjnych do Biblioteki Głównej

Na podstawie § 52 lit q Statutu Politechniki Warszawskiej, w związku z § 100 ust. 1 Statutu, w celu zapewnienia w Uczelni pełnej informacji o materiałach konferencyjnych ustala się, co następuje:

1. Biblioteka Główna PW prowadzi bazę danych dotyczących konferencji, sympozjów i innych imprez naukowych, zwanych dalej konferencjami, organizowanych przez Politechnikę Warszawską lub inne instytucje, których uczestnikami byli pracownicy delegowani przez Politechnikę Warszawską, zwaną dalej bazą SYMPO.

2. Wydziały, kolegia, instytuty i inne jednostki organizacyjne Politechniki Warszawskiej przekazują do Biblioteki Głównej materiały dotyczące konferencji, o których mowa w pkt. 1, lub informacje o nich, w celu wprowadzenia do bazy SYMPO.

3. Materiały konferencyjne lub informacje o nich mogą być przekazywane także do biblioteki danej jednostki organizacyjnej Uczelni, która przekazuje je do Biblioteki Głównej.

4. Przekazanie materiałów lub informacji powinno nastąpić w ciągu miesiąca od zakończenia konferencji.

5. Materiały z konferencji przyjmuje Oddział Gromadzenia Książek i Zbiorów Specjalnych Biblioteki Głównej, a informacje o materiałach Ośrodek Informatyzacji Biblioteki Głównej.

REKTOR

Prof. dr hab. Stanisław Mańkowski

Przetargi na prenumeratę czasopism

ZAGRANICZNYCH

Ogłoszony przez Bibliotekę Główną Politechniki Warszawskiej przetarg nieograniczony na wyłonienie dostawcy zagranicznych czasopism i baz danych na CD-ROM w 2003 roku, został zakończony w grudniu ubiegłego roku.

Wyłoniono 3 dostawców:

- realizacją prenumeraty czasopism amerykańskich i brytyjskich będzie się zajmować firma ABE Marketing;
- realizacją prenumeraty czasopism z pozostałych krajów firma International Publishing Service;
- realizacją dostaw baz danych na CD-ROM firma ITS Info Technology Supply PL.

Prenumerata czasopism dla bibliotek wydziałowych będzie realizowana bezpośrednio do poszczególnych bibliotek. Firma ABE Marketing będzie dostarczać czasopisma przy pomocy poczty kurierskiej.

W związku ze zmianą dostawcy Oddział Czasopism zwraca się do pracowników bibliotek wydziałowych **o natychmiastowe informowanie o BRAKACH** w realizacji prenumeraty czasopism zagranicznych (telefonicznie 660-78-00; 621-34-97; e-mail: polotnicki@bg.pw.edu.pl).

POLSKICH

W grudniu 2002 roku został zakończony przetarg nieograniczony na realizację prenumeraty czasopism polskich w 2003 roku dla Biblioteki Głównej Politechniki Warszawskiej oraz bibliotek jej podległych (Filia przy ul. Narbutta, Filia BG - Biblioteka Wydziału Chemicznego, Filia w Płocku oraz biblioteki Domów Studenckich: Akademik, Babilon i Żaczek).

Firmą która będzie realizować całość dostaw jest AS PRESS z Nowej Iwicznej koło Piaseczna. Firma ta realizowała już dostawy czasopism polskich dla Biblioteki Głównej w roku 2002.

(S.P.)

Promocja działalności Biblioteki Głównej

Zgodnie z przyjętymi założeniami położenia nacisku w bieżącym roku na wzmożenie działań, mających na celu promowanie działalności Biblioteki Głównej, dyrekcja zorganizowała następujące spotkania w czasie których zapoznano uczestników z ofertą Biblioteki Głównej w zakresie usług biblioteczno-informacyjnych:

- 18.12.2002 r. spotkanie z **Komisją Dydaktyczną Samorządu Studentów Politechniki Warszawskiej**. Spotkanie to miało na celu kontynuację współpracy z Samorządem, reprezentującym interesy najliczniejszej grupy użytkowników Biblioteki Głównej i bibliotek systemu biblioteczno-informacyjnego.
- 15.01.2003 r. spotkanie z **Prezydium Komisji Zakładowej NSZZ „Solidarność”**. Spotkanie to zostało spowodowane inicjatywą zarządu Koła NSZZ „Solidarność” w Bibliotece Głównej i miało na celu przede wszystkim zwrócenie uwagi Prezydium na przemiany, jakie dokonały się w bibliotekach naukowych również w Bibliotece Głównej Politechniki Warszawskiej oraz kierunki działalności biblioteczno-informacyjnej. Zebranie miało również na celu ustalenie zasad współpracy w przypadku opiniowania projektów aktów prawnych, dotyczących bibliotekarzy.

Szkolenia doktorantów

Kolejnym zadaniem priorytetowym, wyznaczonym na rok 2003 jest prowadzenie szkoleń dla dyplomantów i doktorantów, wzorem prowadzonych od kilku lat zajęć z dyplomantami Wydziału Inżynierii Chemicznej i Procesowej. Z prawdziwą satysfakcją dyrekcja przyjęła propozycję prof. Bogdana Nowickiego (Inżynieria Produkcji) zorganizowania spotkania z doktorantami. W czasie spotkania zaznajomiono uczestników z ofertą

Biblioteki Głównej, ze specjalnym podkreśleniem możliwości pomocy w dziedzinach, interesujących doktorantów tego Wydziału. Dyrekcja przewiduje kontynuowanie tego rodzaju spotkań, także na innych wydziałach.

(E.D.)

Odwiedzili Bibliotekę Główną

W dniu 14 lutego br. Ośrodek Informacji Naukowej Biblioteki Głównej odwiedziła młodzież z XIV Warszawskiego Liceum Ogólnokształcącego im. S.Staszica. Uczniom klas o profilu informatycznym zaprezentowano źródła informacji elektronicznej: komputerowy system biblioteczny Aleph, światowe i krajowe bazy bibliograficzne, bazy czasopism elektronicznych. W pokazie, który prowadziła Anna Tonakiewicz, wzięło udział ok. 60 osób.

(A.T.)

Wizyta w Filii w Płocku

W dniu 20.01 dyrektor Elżbieta Dudzińska spotkała się z pracownikami Filii Biblioteki Głównej w Płocku, w czasie którego zapoznała się ze stanem prac Filii oraz omówiła kierunki działalności i sprawy organizacyjne. W godzinach popołudniowych wzięła udział w konferencji, zorganizowanej przez Bibliotekę im. Zielińskich Płockiego Towarzystwa Naukowego, której ze względów finansowych grozi zamknięcie. Dyrektor wygłosiła referat: Rola biblioteki naukowej w kształceniu jako warsztatu naukowo-edukacyjnego.

(E.D.)

CRCnetBASE

Zapraszamy do korzystania z baz danych wydawnictwa **ZCRC Press** - jednego z czołowych wydawców podręczników i poradników akademickich poszukiwanych przez nauczycieli i studentów. W ramach licencji na rok 2003 można korzystać z następujących baz danych:

- **ENGnetBASE** (Engineering Handbooks Online)
- **CHEMnetBASE** (Chemical Databases Online)
- **ENVIROnetBASE** (Environmental Resources Online)
- **MATHnetBASE**
- **FOODnetBASE**

Szczegółowych informacji udziela **Ośrodek Informacji Naukowej**:

tel.: 660-73-00; 628-71-84

e-mail: oin@bg.pw.edu.pl, tonak@bg.pw.edu.pl

(A.T.)

Wykaz czasopism naukowych

Staraniem Komitetu Badań Naukowych przy współpracy z zespołem pracowników Biblioteki Głównej Politechniki Warszawskiej ukazała się kolejna edycja „*Wykazu czasopism naukowych i innych nośników informacji naukowej importowanych do Polski w roku 2002*”. Niniejsze wydanie po raz pierwszy zawiera **informacje o elektronicznych wersjach czasopism** dostępnych przez internet. Dane zostały sporządzone w oparciu o potwierdzone w praktyce dostępy do 5.348 wersji elektronicznych gromadzonych przez biblioteki czasopism.

Wydawnictwo składa się z 3 tomów i zawiera informacje o 17.451 tytułach czasopism i baz danych na CD-ROM w 43.336 egzemplarzach prenumerowanych i otrzymywanych w formie wymiany przez 480 bibliotek.

Najnowsza wersja wydawnictwa Biblioteki Narodowej „*Centralnego Katalogu Czasopism Zagranicznych*” w wersji drukowanej z roku 2001 zawiera dane o posiadanych przez biblioteki czasopismach z roku 1999. Wersja internetowa dostępna na stronie własnej BN, zawiera 47.686 rekordów z informacją o zasobach z lat 1986-2001. **Pole: Zasób roboczy 2002 zawiera skopiowane dane o zasobie z roku 2001 bez uwzględnienia korekt polegających na skreśleniu lub dopisaniu tytułów przez biblioteki.** W związku z tym przy udzielaniu użytkownikom informacji w oparciu o bazę „*Centralny Katalog Czasopism Zagranicznych*”, konieczne jest weryfikowanie jej z ostatnią, edycją „*Wykazu czasopism ...*” w celu uniknięcia przekłamań.

(S.P.)

Narodowy Zasób Biblioteczny

Świadomość o wartości historycznej księgozbioru zwiększa naszą odpowiedzialność za jego stan i jak najdłuższe trwanie. Organizacja ochrony NZB opiera się na działaniach profilaktycznych i pracach konserwatorskich. Około 2 tys. woluminów, po oczyszczeniu (dezynfekcja) w komorze próżniowej umieszczono w magazynie, w którym na bieżąco kontrolowane jest środowisko klimatyczne (powietrze i wilgotność powietrza). Po pełnej konserwacji jest już około 80% naszych najcenniejszych zbiorów (Stare Druki i wydawnictwa z I połowy XIX w.). Ostatnio oddaliśmy do współpracującej z nami pracowni konserwatorskiej kolejne 4 dokumenty: *Paracelsus P. T. B.: Opera Bucher....Strassburg 1603; Początki geometrii dla szkół powiatowych. Wilno 1829; Głos ...Hrabi Platera...miany przy publicznem otwarciu kursów Szkoły Przygotowawczej...1829 r.; Ogolny programmat kursów*

wykładać się mających w szkole Przygotowawczej...Warszawa 1830. Nowością w naszych pracach profilaktycznych jest zastosowanie tektury bezkwasowej. Skutecznie chroni ona te dokumenty, które z wielu względów nie mogą chwilowo być przekazane do konserwacji. Jest to efektywna forma ochrony księgozbioru, stosowana w wielu bibliotekach.

W katalogu pojawiły się już opisy sygnowane znakami „NP.” i „NC.”. Identyfikują one książki należące do księgozbioru Narodowego Zasobu Bibliotecznego. Na stronie WWW Biblioteki Głównej znajduje się pełna informacja o zakresie i zasięgu NZB oraz warunkach udostępniania zbioru. Obecność dokumentów w sieci jest efektem ścisłej współpracy Oddziałów Gromadzenia i Opracowania z Pracownią NZB. Każde wydawnictwo opracowane jest w formacie USMARC. Opisy zawierają wszystkie indywidualne cechy dokumentu (proweniencje, zapiski rkps.), które go identyfikują i świadczą o jego istnieniu w kontekście historycznym.

(H.Z.)

UKD

Oddział Opracowania Książek i Zbiorów Specjalnych Biblioteki Głównej Politechniki Warszawskiej pragnie poinformować wszystkich zainteresowanych, że z dniem 01.02.2003 roku, wprowadza nowe symbole UKD zgodne z najnowszymi tablicami UKD (rok 1997) do klasyfikacji:

- a) **słowników i książek do nauki języków obcych** np.:
- 811.112.2:811.162.1]’374 - Uniwersalny słownik tematyczny języka niemieckiego
 - 811.162.1’374 - Nowy słownik poprawnej polszczyzny PWN
 - 33(038) - Słownik ekonomiczny
 - 33(038)=00 - Słownik ekonomiczny wielojęzyczny
 - 33(038)=111=162.1 - Słownik ekonomiczny angielsko-polski
- b) **nauka języka** np.:
- 372.881.111.1 - nauka języka angielskiego
 - 372.881.111.22 - nauka języka niemieckiego
- c) oraz **nowe określenia na dokumenty elektroniczne** a mianowicie:
- na określenie **kasety magnetofonowej** - 004.083.4x1
 - na określenie **dyskietki** - 004.083.74x1
 - na określenie **dysku optycznego (CD-ROM)** - 004.085.22x1
- np.: 621.38:004.085.22x1 (gdzie **x1** oznacza ilość dokumentów).

Wszystkie biblioteki współpracujące z Biblioteką Główną BGPW i stosujące uniwersalną klasyfikację dziesiątą proszone są o niezwłoczne stosowanie w/w zapisów i zapoznanie się z tablicami.

(O. Opracowania
Książek i Zb. Spec.)

KRB i Rada ds. NZB

W dniu 17.01 2003 r. dyrektor Elżbieta Dudzińska wzięła udział w wspólnym posiedzeniu Krajowej Rady Bibliotecznej i Rady ds. Narodowego Zasobu Bibliotecznego. W czasie obrad uczestnicy zostali poinformowani m.in. o wstrzymaniu nowelizacji ustawy o bibliotekach oraz wprowadzeniu niewielkich zmian do ustawy o zamówieniach publicznych, przy założeniu przeprowadzenia nowelizacji w szerszym zakresie w jesieni.

(E.D.)

Stanowisko w sprawie PBI

Krajowa Rada Biblioteczna oraz Porozumienie Organizacji z obszaru bibliotekarskiego wystosowało do Ministra Nauki prof. Kleibera pismo następującej treści w sprawie Polskiej Biblioteki Internetowej przygotowane przez Radę Wykonawczą:

STANOWISKO w sprawie POLSKIEJ BIBLIOTEKI INTERNETOWEJ

Zebrani dnia 17 stycznia 2003 r. w Bibliotece Narodowej przedstawiciele stowarzyszeń i organizacji z obszaru bibliotekarstwa i informacji naukowej wyrażają swoje poparcie dla inicjatywy utworzenia i rozbudowy Polskiej Biblioteki Internetowej. W dobie budowy społeczeństwa informacyjnego jest to jeden z ważniejszych elementów gwarantujących jego rozwój. W pełni zgadzamy się z założeniami PBI, która ma działać w celu wspierania edukacji, nauki i kultury społeczeństwa.

Jednocześnie jednak chcemy wyrazić swój głęboki niepokój wobec sposobu realizacji tego tak ważnego w skali kraju przedsięwzięcia. W bazie PBI znajdują się liczne błędy, zarówno w tekstach, jak i samych opisach dokumentów. Opisy sporządzane są nieprofesjonalnie, niezgodnie z zasadami katalogowania i normami międzynarodowymi. Nasze obserwacje pozwalają zatem przypuszczać, że nie została dobrze wypracowana koncepcja PBI, a budowa bazy powierzona została grupie osób niekompetentnych w zakresie opisu dokumentów, a więc nie bibliotekarzy. Przypuszczamy także, że nie istnieje żaden zespół, który by dokonywał korekty danych wprowadzanych do bazy. Zdajemy sobie sprawę z tego, że przedsięwzięcie jest duże i trudne. Wydaje nam się jednak, że bezwzględnie należy zadbać o jakość Polskiej

Biblioteki Internetowej, dopóki baza nie jest jeszcze zbyt duża.

Przedstawiciele:
Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich
Związku Bibliotek Polskich
Rady Wykonawczej Konferencji Dyrektorów Bibliotek
Szkół Wyższych

Rada Wykonawcza

W dniu 13.02.2003 r. Rada Wykonawcza Konferencji Dyrektorów Bibliotek Szkół Wyższych odbyła kolejne zebranie, którego pierwsza część wiązała się z udziałem w konferencji prasowej organizowanej przez Jego Magnificencję Rektora Politechniki Warszawskiej i dotyczyła „Politechniki Wirtualnej”. Sprawozdanie z konferencji zostanie zamieszczone w „Miesięczniku”, do którego odsyłamy wszystkich bibliotekarzy. Rada Wykonawcza ma świadomość, że biblioteki główne wyższych uczelni są zobligowane do współpracy umożliwiającej kształcenie przez Internet w ramach wirtualnej przestrzeni.

(E.D.)

Seminarium w Łodzi

26 – 28 listopada w Regionalnym Ośrodku Informacji Patentowej Uniwersytetu Łódzkiego odbyło się seminarium–warsztaty nt.: „Ochrona własności intelektualnych i informacji patentowej na nośnikach elektronicznych”. Pracownicy naukowcy Uniwersytetu Łódzkiego omówili zagadnienia prawne gospodarki elektronicznej w Polsce, programów komputerowych, witryn WWW, adresów internetowych, ochronę własności intelektualnych w sieciach komputerowych i bazach danych, oraz sposoby ich zabezpieczenia.

Przedstawiciele Urzędu Patentowego RP przybliżyli uczestnikom warsztatów temat informacji patentowej po przystąpieniu Polski do konwencji o udzielaniu patentów europejskich. Zajęcia praktyczne odbywały się w laboratoriach komputerowych Uniwersytetu Łódzkiego.

W warsztatach uczestniczył zastępca dyrektora Biblioteki Głównej PW mgr Jan Zaleski.

(J.Z.)

Kurs dla kadry kierowniczej

2–6 grudnia w Wyższej Szkole Umiejętności Społecznych w Poznaniu odbył się kurs dla kadry kierowniczej bibliotek .nt. „Nowoczesne metody i style

zarządzania biblioteką". Podczas kursu zostały zaprezentowane m in. nowoczesne metody zarządzania biblioteką (TQM, DELPHI, SPACE), zarządzania zasobami bibliotecznymi, jak również „narzędzia „mikroekonomiczne mające wpływ na zarządzanie nowoczesną biblioteką.

Świadectwa ukończenia kursu otrzymali pracownicy Biblioteki Głównej: mgr E. Mroczek, mgr A. Tonakiewicz i mgr Jan Zaleski

(J.Z.)

Spotkanie w Bibliotece Narodowej

W dniu 07. 01. 03r w Bibliotece Narodowej odbyło się spotkanie pt. „Dyskografia – Nowa Forma Bibliografii”.

Podczas spotkania przedstawiono 3-tomową bibliografię wydawnictw fonograficznych „Dyskopedia poloników do 1918 roku”, której autorką jest pani Katarzyna Janczewska-Sołomko.

„Dyskopedia ...” zawiera 15,5 tys. opisów bibliograficznych i jest fundamentalną pracą dla badań fonografii polskiej. Stanowi ważne uzupełnienie Polskiej Bibliografii Retrospektywnej i świadczy o tym jak bogate i różnorodne było życie muzyczne w Polsce w dokumentowanym okresie.

(T.S.)

Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich

(List otwarty do parlamentarzystów)

Szanowni Państwo,

Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich, największa pozarządowa organizacja w obszarze kultury (8 tys.), służąca niezmiennie kulturze ojczystej od 1917 r., przekazuje Państwu zbiorowy głos tych, którzy w najprostszej formie udostępniają wiedzę, informację i godziwą rozrywkę.

Nie po raz pierwszy odwołujemy się do władz i opinii publicznej, mając na względzie coraz bardziej widoczną degradację bibliotek, instytucji symbolu kulturowo - cywilizacyjnego postępu. Mówimy tak, ponieważ nie ma ani powszechnej edukacji, ani społeczeństwa obywatelskiego, a tym bardziej społeczeństwa informacyjnego, bez masowego czytelnictwa. Czytelnictwa zaś nie ma bez dostępu do książek. Ten wymóg spełniają biblioteki, tworzące podstawę kulturalnej i naukowej infrastruktury.

Renesans bibliotekarstwa we współczesnym, skomputeryzowanym świecie jest faktem. To efekt społecznych potrzeb, ale też i polityki władz państwowych, zwłaszcza w krajach Unii Europejskiej, upatrujących w dostępie do

informacji i masowym czytelnictwie czynniki kulturotwórcze, poznawcze, kształcące i - co zrozumiałe - zapobiegające społecznym patologiom.

Doświadczenie własne uczy nas, że tak istotnie jest. Biblioteka nie tworzy syndromu pabu, znarkotyzowanej dyskoteki, agencji towarzyskiej bądź rozwydrzonego stadionu. To miejsce przyswajania wiedzy, intelektualnego doskonalenia, nauki, oświaty i nowych kulturalnych doznań. Takie miejsca należy chronić, pamiętając, że w komercyjnym zgiełku są one bezbronne.

Dlatego konsekwentnie zabiegamy o ustawowe gwarancje światłego i skutecznego mecenatu nad bibliotekami publicznymi. Rzecz idzie o zdecydowanie większą partycypację państwa w ich utrzymaniu, gdyż jak pokazuje doświadczenie, samorządy nie były i nie są w stanie sprostać tym zadaniom.

Negatywne skutki ustawowych rozstrzygnięć sprzed kilku lat odczuwamy dziś boleśnie. Najbardziej cierpi bibliotekarstwo w tzw. Polsce regionalnej. Likwidacja wielu placówek, ich włączanie do ośrodków sportu, kultury i muzeów, niedostępnych w godzinach popołudniowych szkół - to mało budujący obraz kultury w gminie i powiecie.

Ciągle spychanie bibliotek, zwłaszcza publicznych, na pobocze polityki kulturalnej, sprawia, że z instytucji tych korzysta zaledwie ok. 19% ludności kraju, podczas gdy w innych państwach wskaźnik ten sięga 60 - 80% (Skandynawia). Niedostatek środków na zakup nowości wydawniczych, nowoczesnego sprzętu i modernizację księgozbiorów prowadzi tylko do regresu czytelnictwa, deprecjacji zawodu bibliotekarza, w sumie zaś jest przykładem braku troski o narodową kulturę i jej dziedzictwo. Do szczególnie zenujących i zaniedbanych należy czytelnictwo osób niepełnosprawnych. Jest ich w Polsce prawie 4,5 mln. Połowa tej populacji (ok. 2,2 mln.) to analfabeci! Pozostali w 70 % legitymują się tylko wykształceniem podstawowym lub niepełnym podstawowym (badania p. Zielińskiej-Fazan). Aby włączyć tę wielką grupę w obieg społeczny niezbędna jest umiejętność czytania, którego bazę stanowi głównie bibliotekarstwo publiczne.

Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich nie nawoływało i nie nawołuje do awanturnictwa bądź krzykliwych protestów. Nasze umiarkowanie wyrasta z tradycji zgody, spolegliwości i wiary, że władza państwowa, a zwłaszcza jej najwyższe organy są orędownikami postępu.

Z tym głębokim przekonaniem oddajemy się od lat w służbę, która nie przynosi żadnych wyjątkowych materialnych profitów. Jednakże nasz umiar nie może być poczytywany za brak odwagi i nikłej inicjatywy. Tymczasem właśnie tak niektórzy interpretują działania, które charakteryzuje rozsądek, a nawet swego rodzaju - zapomniane już dziś - kulturowe posłannictwo.

Niestety, zrozumienie podstawowego kanonu cywilizacyjnego, iż książka jest i pozostanie świadectwem i narzędziem kultury - wydaje się być zbyt trudne. A tymczasem autorytety naukowe ery komputerów stwierdzają: „bez książki kultura ulega atrofii, jest niepełna i niepewna, bez bibliotek nie ma ruchu umysłowego”. Dajmy im posłuch w trosce o duchowy rozwój polskiej młodzieży. Nie zapominajmy, że ranga bibliotek publicznych rośnie zwłaszcza tam, gdzie powstały szkoły wyższe kształcące na poziomie licencjanckim i magisterskim. Studenci tych szkół (lub ich filii) w większości nie korzystają z bibliotek uczelnianych, gdyż gromadzone tam zbiory jakościowo i ilościowo nie spełniają potrzeb studiujących.

Tym razem nie odwołujemy się w nadmiarze do liczb i faktów. Są one raczej znane. Ich wymowa w odniesieniu do bibliotekarstwa jest jednoznaczna i przygnębiająca. Dlatego niniejszy apel nie zawiera wyeksploatowanych już argumentów. Wskaźniki, liczby, proporcje czy porównania bibliotekarskiej Polski do bibliotekarskiej Europy są zbyt kompromitujące, by ilustrować nimi po raz kolejny dotychczasową politykę państwa. Ograniczamy się zatem do stwierdzenia, że bez ofensywy edukacyjnej, której istotnym narzędziem są biblioteki, nie ma widoków na partnerskie miejsce w unijnym świecie. Dysproporcje te można, co więcej - trzeba, wyrównywać. Trzeba zwłaszcza zwalczać stereotypy ubogiej wypożyczalni.

Dziś biblioteki publiczne w krajach UE to skomputeryzowane ośrodki wszechstronnej informacji, edukacji a zarazem ważne centra kulturowe społeczności lokalnych. Krajowe bibliotekarstwo, owszem, dysponuje takimi placówkami. Rzecz w tym, by nie stanowiły one jedynie pięknych wzorców. Ich upowszechnianie wymaga nakładów, to prawda, jednakże możemy zapewnić, że środki przeznaczone na ten cel nie były i nie będą marnotrawione. A wydatki są tu niezbędne. Konieczności te wynikają z faktu, że struktura zbiorów bibliotecznych nie odzwierciedla epokowych zmian ustrojowych w Polsce.

Dzieje się tak, ponieważ możliwości zakupów nowości są bardzo ograniczone i systematycznie spadają, osiągając zaledwie jedną piątą zakupów bibliotek w krajach Unii Europejskiej. By skorygować tak niekorzystny obraz potrzebna jest nowa wizja bibliotekarstwa publicznego, uwzględniająca współczesne, międzynarodowe standardy.

W przededniu wejścia do unijnej wspólnoty, żywimy nadzieję, że bibliotekarstwo, jako ważna dziedzina upowszechniania edukacji i kultury, będzie przedmiotem debat Wysokiej Izby, a ich skutkiem nakreślenie kierunków polityki kulturalnej i bibliotecznej państwa. Deklarujemy gotowość opracowania i udostępnienia materiałów służących takim debatom oraz dokumentujących opinie zawarte w niniejszym piśmie. Uczynimy to rzetelnie z myślą o wyjątkowej potrzebie.

* * *

Kierując do Szanownych Państwa nasze pismo, odwołujemy się do indywidualnej pamięci wszystkich, którzy w swoim życiorysie bądź zwykłym wspomnieniu odnajdują własny, bibliotekarski wątek i niekwestionowane korzyści, których kiedyś, dostarczyła ulubiona książka.

Zarząd Główny

Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich

Styczeń, 2003 r.

Dyrekcja apeluje, aby bibliotekarze, zwłaszcza młodzi, włączyli się w działalność Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich, organizacji mającej wiele osiągnięć, a w ostatnich latach usiłującej zaangażować do współpracy również bibliotekarzy bibliotek szkół wyższych.

Warto przeczytać

Bibliotekarz nr 1/2003

- E.Malinowska: Bibliotekarstwo polskie wobec zmian systemowych. Bibliotekarz 2003 nr 1

Bibliotekarz nr 2/2003

- J. Wojciechowski: Dyrektorzy.
- J.Przybysz, P.Piaterek: Charakterystyka bibliotek wyższych szkół niepaństwowych (badania ankietowe).

Poradnik Bibliotekarza nr 1/2003

- T.E.Szymorowska: INFOBIB-net - szanse czy złudne nadzieje.

www.kbn.gov.pl/pub/kbn/docs/usfin/projekt.html

- Ustawa o finansowaniu nauki. Wersja II poprawiona

[http://ebib.oss.wroc.pl/ nr 40](http://ebib.oss.wroc.pl/)

- Stanisław Skórka: Architektura informacji. Nowy kierunek rozwoju informacji naukowej.

Biblioteka Uniwersytecka w Poznaniu

- Wiesław Wydra: Katalog inkunabułów Biblioteki Uniwersyteckiej w Poznaniu. Prace Biblioteki Uniwersyteckiej nr 25. Poznań 2002. s. 224

Przypominamy - bieżące informacje podajemy sukcesywnie na stronie domowej Biblioteki Głównej.

Poniżej: kilka adresów, które powinny szczególnie zainteresować bibliotekarzy:

KARO (KATalog ROzproszony Bibliotek Polskich)

<http://karo.umk.pl/Karo/karo.php>

NUKAT (Narodowy Uniwersalny KATalog Centralny)

<http://193.0.118.55/>

EBIB (Elektroniczna BIBlioteka)

<http://ebib.oss.wroc.pl/>

Polska Biblioteka Internetowa

http://www.pbi.edu.pl/o_pbi.html

